

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV

Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k Zelenej knihe Komisie o účinnom výkone rozsudkov v Európskej únii: transparentnosť aktív dlžníka – KOM(2008) 128 v konečnom znení

(2009/C 20/01)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 286,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej článok 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov, a najmä na jeho článok 41,

so zreteľom na žiadosť Európskej komisie o stanovisko v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001, ktorá sa doručila 10. marca 2008,

ZAUJAL TOTO STANOVISKO:

I. ÚVOD

Konzultácie s EDPS

1. Komisia pred prijatím Zelenej knihy neformálne konzultovala jej navrhované znenie s EDPS, čo EDPS uvítal, keďže mu to poskytlo príležitosť predložiť niekoľko návrhov k navrhovanému zneniu ešte predtým, ako ho Komisia prijala.

2. Ako už EDPS vysvetlil vo svojom dokumente o stratégii nazvanom „EDPS ako poradca inštitúcií Spoločenstva“, jeho úlohou je nielen poskytovať poradenstvo o formálnych návrhoch, ale môže tiež reagovať aj na skoršie dokumenty, ako sú napríklad oznámenia alebo konzultácie, ktoré slúžia ako podklad pre politiky, ktoré sa zvolili v návrhoch právnych predpisov.⁽¹⁾ Rovnako aj v tomto prípade listom zo 6. marca 2008 Komisia konzultovala s EDPS.

3. V ten istý deň začala Komisia verejné konzultácie, pričom vyzvala zainteresované strany, aby predložili svoje pripomienky do 30. septembra 2008. Za súčasť týchto verejných konzultácií by sa malo považovať aj toto stanovisko. EDPS môže poskytovať neformálne pripomienky k pracovným návrhom vznikajúcim na základe tejto Zelenej knihy a očakáva, že sa podľa článku 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001 bude s ním konzultovať o každom prijímanom legislatívnom návrhu.

Zelená kniha v súvislostiach a cieľ tohto stanoviska

4. Zelená kniha sa zameriava na prípadné opatrenia na úrovni EÚ, ktoré sa môžu prijať podľa ustanovení smernice 95/46/ES s cieľom „zlepšiť transparentnosť aktív dlžníka a právo veriteľov získať informácie pri rešpektovaní zásad ochrany súkromia dlžníka“. V Zelenej knihe sa podrobne analyzuje súčasná situácia, ako aj široká škála možností na dosiahnutie týchto cieľov.

⁽¹⁾ Dokument o stratégii EDPS „EDPS ako poradca inštitúcií Spoločenstva pre návrhy právnych predpisov a súvisiacich dokumentov“, 18. marec 2005, dostupný na internetovej stránke EDPS: www.edps.europa.eu

5. Preto sa toto stanovisko zameriava hlavne na poskytnutie usmernení v otázkach ochrany údajov, ktoré sa môžu vyskytnúť v prípadných legislatívnych podnetoch vychádzajúcich z tejto Zelenéj knihy.
6. V prvom rade by sa malo poznamenať, že EDPS už vydal niekoľko stanovísk k návrhom, ktoré sa v mnohom veľmi podobali návrhu Zelenéj knihy, a to najmä stanovisko týkajúce sa vyživovacích povinností ⁽¹⁾ a koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia ⁽²⁾.
7. Všetky tieto podnety majú veľa spoločných prvkov: podpora a riadenie poskytovania osobných informácií s cieľom lepšie zabezpečiť občianske práva v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, riešenie situácie, keď existujú rôzne právne systémy a rôzne príslušné národné orgány, zabezpečenie poskytovania osobných údajov v súlade s príslušnými právnymi predpismi o ochrane údajov, čím sa nielen zaručia základné práva občanov na ochranu údajov, ale aj kvalita údajov používaných v predpokladaných systémoch.
8. EDPS preto poznamenáva, že niektoré body v uvedených stanoviskách rovnako ako body uvedené v ďalších odsekoch, by mohli byť relevantné a užitočné aj v tomto prípade.

II. HMOTNOPRÁVNE PRIPOMIENKY

Rozdiely v právnych systémoch členských štátov a právne dôvody na spracovanie osobných údajov

9. V prvom rade by sa malo zdôrazniť (ako sa uvádza aj v Zelenéj knihe), že v súčasnosti platné systémy týkajúce sa transparentnosti aktív dlžníka sú v členských štátoch veľmi odlišné, pokiaľ ide o orgány, ktoré majú na starosti výkon rozhodnutia (ktoré môžu zahŕňať verejné orgány aj súkromných kvalifikovaných odborníkov), aj pokiaľ ide o hmotnoprávne predpisy. Keďže sa v Zelenéj knihe nepredpokladá harmonizácia týchto aspektov, tieto rozdiely by sa mali zohľadniť, keďže exekučné orgány konajúce ako prevádzkovatelia údajov sa môžu do veľkej miery líšiť.
10. Podľa smernice 95/46/ES, prevádzkovatelia údajov môžu spracovávať osobné údaje len so súhlasom dotknutej osoby alebo na inom legitímnom základe, ako napríklad v záujme

⁽¹⁾ Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov zo 16. mája 2006 k návrhu nariadenia Rady o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (Ú. v. EÚ C 242, 7.10.2006, s. 20).

⁽²⁾ Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov zo 6. marca 2007 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje postup na vykonávanie nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia [KOM(2006) 16 v konečnom znení] (Ú. v. EÚ C 91, 26.4.2007, s. 15).

splnenia právneho záväzku alebo úlohy vykonávanej vo verejnom záujme alebo uplatnenia oficiálneho poverenia (článok 7 písm. a), c) a e) smernice).

11. EDPS v tejto súvislosti poznamenáva, že súhlas sa ako právny dôvod podľa všetkého používa vo veľmi malej miere, keďže dlžník pravdepodobne nedá dobrovoľne svoj súhlas na spracovanie svojich osobných údajov na účely zabezpečenia transparentnosti svojich aktív s cieľom umožniť ich následnú exekúciu. Naopak, keby sa na úrovni EÚ alebo vnútroštátnej úrovni stanovil konkrétny právny záväzok pre exekučné orgány spracovávať osobné údaje dlžníkov, zabezpečil by sa nielen vhodný právny dôvod podľa článku 7 písm. c), ale by sa aj podporila skutočná a jednotná dostupnosť údajov o dlžníkovi, pri rešpektovaní jasných záruk na ich ochranu. Na druhej strane by sa mohlo pripraviť osobitné ustanovenie zamerané na výkon úloh vo verejnom záujme podľa článku 7 písm. e) smernice.
12. EDPS preto odporúča, aby sa prípadnými legislatívnymi aktivitami vychádzajúcimi zo Zelenéj knihy zabezpečilo, aby sa spracovanie osobných údajov viacerými exekučnými orgánmi jednoznačne zakladalo aspoň na jednom z právnych dôvodov stanovených v článku 7 smernice 95/46/ES ⁽³⁾.

Primeranosť

13. Kľúčovou otázkou, ktorú je v tejto súvislosti potrebné zohľadniť, je primeranosť, ktorú treba zabezpečiť najmä v tom, aby osobné informácie o dlžníkovi neboli príliš podrobné vzhľadom na dlh a aby sa uchovávali len počas obdobia, pokiaľ je to nevyhnutné na daný účel, pre ktorý sa zbierali alebo ďalej spracúvali ⁽⁴⁾.
14. EDPS preto víta poslednú vetu kapitoly 4 písm. b), v ktorej sa odvoláva na potrebu rešpektovať zásadu primeranosti vo vyhlásení dlžníka a uvádza, že „vo vyhlásení by sa nemali uvádzať informácie, ktoré nie sú potrebné na účel, na ktorý sa vyhlásenie vyžaduje. Riešenie, ktorým sa núti dlžník sprístupniť vopred všetky svoje aktíva je menej citlivé k súkromiu ako riešenie, v ktorom sa od dlžníka žiada urobiť vyhlásenie iba k potrebným informáciám, keď sú splnené osobitné podmienky“. V tejto súvislosti je teda dôležité zabezpečiť, aby bol prístup k osobným údajom dlžníkov primeraný sledovaným cieľom a aby podliehal konkrétnym obmedzeniam. Na túto záležitosť sa už poukazuje v poslednej vete kapitoly 4 písm. c) Zelenéj knihy, kde sa uvádza, že s cieľom vyhnúť sa nepriemeranému nátlaku na dlžníka by sa v budúcom európskom

⁽³⁾ Pozri tiež stanovisko EDPS k vyživovacím povinnostiam, ods. 14 – 18 a stanovisko EDPS ku koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, ods. 27 – 33.

⁽⁴⁾ Pozri tiež stanovisko EDPS k vyživovacím povinnostiam, ods. 45 – 49 a stanovisko EDPS ku koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, ods. 21 – 26.

vyhlásení o aktívach mohlo zakázať zverejnenie vyhlásenia dlžníka vo verejnom registri. EDPS konštatuje, že toto všeobecne vyhlásenie si bude vyžadovať osobitnú pozornosť a ďalšiu konkretizáciu pri predkladaní návrhov o prípadných európskych zoznamoch dlžníkov.

15. EDPS v tejto súvislosti odporúča, aby sa zásada primeranosti náležite zohľadnila nielen pri zverejňovaní niektorých údajov dlžníkmi, ale aj pri iných aspektoch, ako je časové obdobie, počas ktorého sa údaje uchovávajú a zverejňujú, subjektoch, ktoré majú prístup k údajom, a spôsoboch zverejňovania.

Obmedzenie účelu

16. Ďalšou dôležitou otázkou je zásada obmedzenia účelu, podľa ktorej sa musia údaje zhromažďovať na špecifikované, explicitné a zákonné účely a nesmú sa ďalej spracovávať spôsobmi, ktoré nie sú zlučiteľné s týmito účelmi (článok 6 ods. 1 písm. b) smernice 95/46/ES). Preto by malo úplné a presné vymedzenie účelov, na ktoré sa spracovávajú osobné údaje dlžníkov, predstavovať zásadný prvok každého návrhu o transparentnosti aktív dlžníkov.

17. To napríklad znamená (ako sa už stručne uviedlo v poznámke pod čiarou 26 v návrhu Zelenej knihy), že informácie o dlžníkovi získané na účely vymáhania dlhu by sa nemali použiť na iné účely než na exekúciu na základe právneho titulu uplatnenú veriteľom.

18. Môže však byť potrebné vymedziť zo zásady obmedzenia účelu výnimky. Tie môžu byť potrebné napríklad vtedy, keď by sa v legislatívnom podnete stanovilo, že exekučné orgány zbierajú od tretích strán (napríklad od daňových úradov alebo úradov sociálneho zabezpečenia) osobné údaje, ktoré sa pôvodne zhromaždili na iné účely ako vymáhanie dlhov, napríklad na účely evidencie obyvateľstva alebo evidencie sociálneho zabezpečenia alebo daňovej evidencie (sú uvedené v kapitole II časti 2 Zelenej knihy). Môže sa tiež stať, že údaje spracované z dôvodu vymáhania dlhov budú potrebné aj na iné účely, ako napríklad na účely daňového vyšetrovania alebo stíhania trestného činu.

19. Tieto prípady by sa mali riešiť na základe článku 13 smernice 95/46/ES, ktorá stanovuje prípadné výnimky zo zásady obmedzenia účelu. Takéto výnimky sa môžu zakladať najmä na článku 13 ods. 1 písm. d) – stíhanie trestných činov, písmena e) – daňové záležitosti, písmena f) – vykonávanie oficiálnej právomoci alebo písmena g) – ochrana práv a slobôd ostatných. Ako sa uvádza v Zelenej knihe, tieto

možnosti sa už v podobnom kontexte na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ využili s ohľadom na prístup do evidencie sociálneho zabezpečenia a do daňovej evidencie a pri spolupráci medzi vnútroštátnymi daňovými úradmi ⁽¹⁾. V niektorých prípadoch sa poskytli ďalšie záruky ako napríklad súdny alebo verejný dohľad.

20. V článku 13 smernice 95/46/ES sa predsa len vyžaduje, že tieto výnimky musia byť nevyhnutné, pričom musia vychádzať z legislatívnych opatrení, ktoré sa môžu prijať na úrovni EÚ alebo na vnútroštátnej úrovni. V tejto súvislosti by bolo vhodné, aby sa vo všetkých návrhoch, ktoré vychádzajú zo Zelenej knihy, zabezpečilo, že sa spracovanie osobných údajov pôvodne zozbieraných na iné účely ako vymáhanie dlhov výslovne a jasne opiera o legislatívne opatrenia. Zákonnodarca by okrem toho mohol uvážiť, či sa má v legislatívnych opatreniach vychádzajúcich zo Zelenej knihy osobitne odkazovať na podmienky, za akých sa údaje zozbierané na zabezpečenie transparentnosti aktív dlžníka môžu spracovávať na iný účel.

21. Na základe toho EDPS odporúča, aby sa vo všetkých opatreniach zameraných na transparentnosť aktív dlžníka dodržiavala zásada obmedzenia účelu a aby bola každá nevyhnutná výnimka v súlade s podmienkami stanovenými v článku 13 smernice 95/46/ES ⁽²⁾.

Informácie pre dlžníkov, práva dotknutých osôb a bezpečnostné opatrenia

22. Okrem už uvedených otázok by prípadné podnety vychádzajúce zo Zelenej knihy mali tiež riadne zohľadňovať tieto aspekty:

— podľa oddielu IV smernice 95/46/ES je o spracovaní osobných údajov a s ním súvisiacich právach dôležité primerane informovať dotknuté osoby. To konkrétne znamená, že dlžníkom by sa mali poskytovať primerané informácie bez ohľadu na to, či sa ich osobné údaje zozbierali priamo od nich alebo nepriamo od tretích strán,

— na základe článku 12 smernice 95/46/ES by sa malo zabezpečiť právo dotknutých osôb na prístup k osobným údajom a ich opravu a na základe článku 14 právo namietať proti spracovaniu údajov pri závažných oprávnených dôvodoch. Z tohto hľadiska je možné predpokladať navrhnutie opatrení na uľahčenie uplatňovania týchto práv v cezhraničnom kontexte ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Pozri strany 7 – 8 Zelenej knihy.

⁽²⁾ Pozri odseky 14 – 16 stanoviska EDPS k vyživovacím povinnostiam a odseky 18 – 20 stanoviska EDPS ku koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia.

⁽³⁾ Pozri napríklad odseky 36 – 38 stanoviska EDPS ku koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia alebo článok 6 návrhu Komisie na rámcové rozhodnutie Rady o výmene informácií z registra trestov medzi členskými štátmi [KOM(2005) 690 v konečnom znení].

- mali by sa ustanoviť primerané technické a organizačné opatrenia podľa článku 17 smernice 95/46/ES s cieľom zabezpečiť primeranú úroveň bezpečnosti pri zasielaní informácií medzi exekučnými orgánmi a pri prístupe k týmto informáciám. Na bezpečnosť tohto systému by sa malo prihliadať už v čase jeho vytvárania.

III. ZÁVER

23. EDPS víta Zelenú knihu a rozsiahle konzultácie, ktoré sa o nej viedli, a odporúča, aby sa:

- prípadnými legislatívnymi aktivitami vychádzajúcimi zo Zelenej knihy zabezpečilo, že sa spracovanie osobných údajov viacerými exekučnými orgánmi jednoznačne zakladá aspoň na jednom z právnych dôvodov ustanovených v článku 7 smernice 95/46/ES, a najmä na písmene c) a/alebo e),
- zásada primeranosti náležite zohľadnila nielen pri zverejňovaní niektorých údajov dlžníkmi, ale aj pri iných aspektoch napríklad časovom období, počas ktorého sa údaje môžu uchovávať a zverejňovať, subjek-

toch, ktoré majú k údajom prístup, a spôsoboch zverejňovania,

- pri všetkých opatreniach o transparentnosti aktív dlžníka dodržiavala zásada obmedzenia účelu a aby bola každá nevyhnutná výnimka v súlade s podmienkami stanovenými v článku 13 smernice 95/46/ES,
  - náležite zohľadnili aspekty týkajúce sa poskytovania informácií dlžníkom, práv dotknutých subjektov a bezpečnosti pri spracovávaní údajov.
24. EDPS je pripravený poskytovať neformálne pripomienky k pracovným návrhom, ktoré budú vznikať na základe tejto Zelenej knihy, a očakáva, že sa podľa článku 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001 s ním bude konzultovať o každom prijatom právnom predpise.

V Bruseli 22. septembra 2008

Peter HUSTINX

európsky dozorný úradník pre ochranu údajov